

ODDZIELIĆ SIĘ (30) *vb pf*

się (18), sie (12).

o oraz e jasne.

inf oddzielić się (3). \diamond *fut* 3 sg oddzieli się (3). \diamond 3 *pl* oddziela się (1). \diamond *praet* 2 sg *m* -ś się oddzielił (1). \diamond 3 sg *m* oddzielił się (3). *n* oddzieliło się (2). \diamond 2 *pl m pers* -ście się oddzielili (1). \diamond 3 *pl m pers* oddzielili się (9). \diamond *plusq* 3 sg *n* było się oddzieliło (1). \diamond 3 *pl m pers* oddzielili się byli (1). \diamond *imp* 2 *pl* oddzielcie się (3). \diamond *part praet act* oddzieliwszy się (2).

Sł stp, Cn, Linde brak.

1. Przestać być razem; separari Vulg, PolAnt; separare se PolAnt; dividi Vulg (13) :

a. Odejść, oddalić się (12) :

oddzielić się od kogo (2), *od czego* (1): I mówił Pan do Moizeffá y Aároná/ tymi słowy: Oddzielciefie od thego zgromádenia/ że ie wnetze wygládzę. *Leop Num* 16/21; *BibRadz Gen* 36 arg; [Mojżesz] przeŝtrzegł lud/ [...] áby wćiekáli od niezbożnych fektarzow/ mówiąc: oddzielcie fię od námiotow ludzi niezbożnych/ á nic fię co ich ieŝt nie dotykayćie *SkarŻyw* 483.

Przen (9) : Przeto wynidźćie z poŝrzedku ich/ y oddzielcie fię/ mowi Pan/ á nieczyftego fię nie dotykayćie *WujNT 2.Cor* 6/17.

oddzielić się od czego (3): Co to ieŝt oddzyelić fie od ŝwiátá. *RejPos* 336 *marg*, 336v. *Cf oddzielić się od czego ku komu.*

oddzielić się od czego ku komu (1): A czo to ieŝt oddzyelić fie ku Pánu od ŝwiátá/ nicći inŝzego nie ieŝt/ iedno opuŝćiwfzy ŝwiát y wŝytki wymyŝly iego/ náŝládowác Páná ŝwoiego *RejPos* 336.

oddzielić się dokąd (1): y będzie ná ten czás zákryty ŝmyŝl/ y rozum oddzieli fie ná pokoy ŝwoy *Leop 4.Esdr* 5/9.

a) Zostać czyimś potomkiem, pochodzić (2) :

oddzielić się od kogo (1): A Chewer Kienithŝki (*marg*) Albo Kineyczyk/ To ieŝt ŝyn Káiná [...]. (–) oddzielił fię był od Kainá/ (ktory był) z ŝynow w Chowawá ŝwiekrá Moizeŝzowego *BudBib Iudic* 4/11.

Zwrot: »z wnątrznóŝci [czyich] oddzielić się« (1): Y rzekł iey Iehowá: dwa narodowie w żywocie twoim/ y dwoi ludzie zwnętrznóŝci twoich oddziela fię [*a visceribus tuis separabunt se*] *BudBib Gen* 25/23.

b) Stać się czyimś przeciwnikiem (1) : [z tey przyczyny/ oddzielili fie/ Simeon y Iohánaŝ/ ŝtáli fie ŝobie nieprzyáćiele *FlawHist* 73.]

oddzielić się przeciw komu (1): Oddźieli fię oćiec przeciw ŝynowi/ á ŝyn przeciw oycu ŝwemu *WujNT Luc* 12/53.

c) Sprzeniewierzyć się Bogu (1) :

Zwrot: »oddzielić się od Boga« (1): nędzny ŝynu/ [...] weŝrzy do ŝercá ŝwego/ ielŝiżęŝ fie w myŝli á w ŝercu ŝwoim nie oddzyelił od tego Bogá á oycá ŝwego niebieŝkiego *RejPos* Ooo2v.

b. Przestać stanowić składnik mieszaniny [od czego] (1) : [*takie wino rychlej ŝkwaŝnieje*] iŝ lagier ktori ieŝt fundament [!] winny á iakoby korzen iego iuŝ fie od niego oddzieli *GlabGad Hv*.

2. Przestać stanowić część jakiegoś terytorium, usamodzielnić się politycznie [od kogo, od czego] (1) : IZ obywátele Kŝięŝtwá Mázoweckiego [...] przyŝtawáiác do Korony Polŝkiéy/ iáko do ćiáŝá ŝwego

pięrwżégo/ od którégó fie było zdawnych czálów oddźieliło/ to łobie wárowáli *SarnStat* 1146; [Nie oddzielił fie rod Iłráelłki [...] od cudzoziemcow źiemie *Leop* 3.*Esdr* 8/68].

3. Wystąpić z jedności religijnej, odrzucić czyjeś zwierzchnictwo (15) : Dopiero po łiodnym Zborze gdy fie prze inne przyczyny dołyc nie łłufzne [...] Grekowie oddzielili: tą fie iákoby łłufzną zálłonić/ y łwoie odłzczepieńłtwo y niepołłufzeńłtwo ku łtolicy Rzymłkiej pokryć/ chćieli. *SkarJedn* 277.

oddzielić się od kogo (7): miedzy tymi ktorzy fie od Biłkupá Rzymłkiego oddzielili/ wielkie niezgody á łprzećiwieńłtwá znáyduią fie *WujJudConf* 126v; Bo iákó Chore/ Datán/ Abiron [...] od Aaroná fie nawyźłszego Káplaná oddzielili/ nie Aaron [...] od nich fie oddzielił *SkarJedn* 160-161, 306, 335; *SkarŻyw* 164; *NiemObr* 132.

oddzielić się z kim (1): Bądż tełz tego pewien iłz Ruł ná początku práwowierną y Kátholicką wiárę [...] przyięli. [...] Iákó fie potym z Grekámı oddzielili/ czytay o tym [...] kłiałzki moię. *SkarŻyw* 576.

Zwroty: »oddzielić się od jedności« (1): Bo ktore fie kolwiek Chrzełciańłkie Páńłtwo y krolełtwo od tey głowy y iednołci łtolice Piotrá S. oddzieliło/ nie tylo w rozmáite kácerłtwá y niedowiárłtwá á zgubę dułzną/ ále tełz y wniewolá á rękę pogáńłką wpáđło *SkarJedn* 149.

»od Kołcioła się oddzielić« [szyk zmienny] (5): *BielKron* 198; Grekowie/ nie dlá złey náuki/ áni dla ładnego Heretyctwá [...] od kołciołá fie S. oddzielili: ále tylo dla łwieckiego pánowánia y prółney czći łwieckey. *SkarJedn* 256, 160, 308; ktorzy [*donatyłci*] ácz mieli prawdziwe Sákrámenty/ y ofiárę Młzey S. ále fie przez odłzczepieńłtwo oddzielili byli od kołciołá S. powłzechnego. *WujNT* 253.

Szereg: »odłaczyć się a oddzielić się« (1): Bráćia mili [...]: czemułcie fie od nas odłczyli/ á od iedney głowy łwoiey od nawyźłszego Káplaná oddzielili? *SkarJedn* 335.

*** *Dubium*; w błędnym przekładzie z łaciny (1) : Pomazali tełtamenth iego oddzieliło fie od gniewu oblicze ie^{go} [*divisi sunt ab ira vultus eius Vulg Ps* 54/22; *WujBib* oddzielili fie od gniewu twarzy iego] *TarDuch* A5v.

Synonimy: **1.a.** odchylić się, oddalić się, odejć, odłaczyć się, odniełć się, odstąpić, odstrzelić się; **b.** odejć; **3.** odciąć się, odejć, oderwać się, odłaczyć się, odpałć, odstąpić, odstrzelić się, odszczepić się, odtargnąć się.

Formacje współrdzenne cf DZIELIĆ SIĘ.

Cf 1. ODDZIELENIE, ODDZIELENIE SIĘ, ODDZIELONY